

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W
RODZINIE
NA LATA 2017-2019**

WPROWADZENIE	3
ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I OBSZARY PROBLEMÓW W GMINIE RAWICZ	6
MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RAWICZU	7
ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY	8
MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK WSPARCIA W RAWICZU	12
PEŁNOMOCNIK BURMISTRZA	
DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	14
SĄD REJONOWY W RAWICZU	15
KOMENDA POWIATOWA POLICJI W RAWICZU	15
PROKURATURA REJONOWA W RAWICZU	16
OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ PRZY PLACÓWCE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ „MAŁY DWOREK” W ŁASZCZYNIE	16
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W RAWICZU	16
PLACÓWKI OŚWIATOWE	18
PLACÓWKI OPIEKI MEDYCZNEJ	20
CELE PROGRAMU	20
CEL GŁÓWNY	20
CELE SZCZEGÓŁOWE	20
ZADANIA PROGRAMU	21
HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	22
REALIZATORZY PROGRAMU	27
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	28
SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU	28

WPROWADZENIE

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym człowieka. Jest wspólnotą w najgłębszym i najpełniejszym tego słowa znaczeniu, stanowiącą model i normę dla wszystkich innych grup społecznych. W niej to właśnie zdobywamy pierwsze doświadczenia, doznajemy pierwszych odczuć emocjonalnych, przyswajamy sobie obowiązujące wzorce i zasady współżycia, a także utożsamiamy się ze swoim najbliższym otoczeniem, szukając w nim miejsca dla siebie.

Rodzina stanowi związek wyłączny i trwały, bo tylko taka rodzina daje swym członkom poczucie bezpieczeństwa, pewności jutra i świadomości, że się jest kochanym. Rodzina to nie tylko i wyłącznie środowisko wychowawcze, to także najbliższe człowiekowi środowisko życia, najbliższa mu grupa, która może a właściwie powinna wzbogacać jego życie, zaspokajać podstawowe potrzeby biologiczne, psychiczne, materialne, dawać poczucie bezpieczeństwa, zadowolenie i psychiczne oparcie. Jednakże nie zawsze możemy mówić o szczęśliwej rodzinie. Okres wszelkich zmian społecznych, gospodarczych, ustrojowych itp. na przestrzeni lat doprowadził do zachwiania stabilności systemu rodzinnego. Od kilkunastu lat można zauważyć szeroko rozumiany kryzys jaki przeżywa współczesna, polska rodzina, która boryka się nieustannie z wieloma problemami. Ich źródłem są zarówno czynniki zewnętrzne jak i czynniki odnoszące się do właściwości osobowych członków rodziny. Do pierwszej grupy czynników możemy zaliczyć trudną sytuację materialną, ubóstwo, bezrobocie, utratę zdrowia, zdarzenia losowe czy niepełnosprawność fizyczną, bądź intelektualną. Natomiast w drugiej grupie czynników możemy wyodrębnić nieprzystosowanie społeczne, uzależnienia, nieprzestrzeganie przepisów prawa, konsumpcjonizm, nie respektowanie norm moralnych i społecznych oraz zaniedbania opiekuńczo – wychowawcze wyniesione z rodzin pochodzenia. Wszystkie w/w czynniki w korzystnych dla nich warunkach mogą doprowadzić do przemocy w rodzinie, najbardziej niepokojącego zjawiska występującego aktualnie w rodzinach.

Przemoc w rodzinie jest różnie definiowana i klasyfikowana w dostępnej, szerokiej literaturze na ten temat.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. - przemoc w rodzinie definiuje się jako *„jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny lub innych osób wspólnie mieszkających, w szczególności narażając te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizyczny lub psychiczny, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u tych osób”*. Najczęściej rozróżniamy przemoc: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną i seksualną. Osoby doświadczające przemocy charakteryzują się min. niską samooceną, biernym mechanizmem

przemocy, niepokojem, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, wysoką zależnością emocjonalną od sprawców depresją, izolacją społeczną oraz licznymi chorobami związanymi z długotrwałym stresem. Z badań dotyczących rodziny, a także obserwacji życia społecznego wiadomo, że ludzie niechętnie przyznają się do przemocy wewnątrz rodziny. W Polsce trudno jest określić dokładną skalę tego zjawiska. Co roku zaledwie kilkanaście tysięcy spraw o znęcanie nad rodziną znajduje swoje rozwiązanie w sądzie, w tym samym czasie policja rejestruje około miliona awantur domowych, do których jest wzywana. W związku z powyższym w długofalowej polityce prawnej i społecznej Państwa ogromną wagę przywiązuje się do zadań realizowanych na rzecz wspierania rodziny. Nakłada to na samorządy, ich jednostki oraz lokalnych partnerów obowiązek instytucjonalnego otoczenia opieką rodzin. Jednym ze sposobów wsparcia rodzin leżących w zakresie gminy jest opracowanie programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Punktem odniesienia do opracowania niniejszego programu stanowi analiza zasobów Gminy Rawicz w zakresie wspierania rodzin. Ujmuje ona wszystkie instytucje, których działania są ukierunkowane na pomoc rodzinie, w tym także rodzinom zagrożonym przemocą, bądź już jej doświadczającej. Danych w owym zakresie dostarczył: Miejsko -Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Miejski Gminy Rawicz - Wydział Edukacji i Spraw Społecznych, placówki oświatowe, Miejsko -Gminny Ośrodek Wsparcia, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy w Rawiczu, Powiatowa Komenda Policji w Rawiczu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, placówki opieki medycznej.

Zadanie opracowania programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Rawicz powierzono Zespołowi powołanemu Zarządzeniem Nr 486/2016 Burmistrza Gminy Rawicz z dnia 6 października 2016r. w składzie:

- Władysława Czajkowska (dyrektor Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej) - przewodnicząca,
- Elżbieta Marcinkowska (z-ca dyrektora Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej) członek zespołu
- Ewa Kochan (kierownik Miejsko-Gminny Ośrodek Wsparcia) członek zespołu
- Dorota Wysoka- Rapior, (Pełnomocnik Burmistrza ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Specjalista ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie) członek zespołu
- Dorota Dybicka (Pedagog SP. Nr 4 im. Władysława Broniewskiego w Rawiczu) członek zespołu
- Izabela Radel (Pedagog Gimnazjum Nr 1 im. Henryka Sienkiewicza w Rawiczu) członek Zespołu
- Katarzyna Jakubczyk (pracownik socjalny Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej) członek zespołu,

- Hanka Myszkiewicz (kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Rawiczu) członek zespołu,
- Katarzyna Starczewska (przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Rawiczu, profilaktyk społeczny) członek zespołu,
- Anna Nowak (zastępca naczelnika Wydział Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Gminy Rawicz) członek zespołu,

Program został opracowany zgodnie z art.6 ust.2.pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 1390 ze zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie”. Nawiązuje do Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Rawicz oraz Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar w rodzinie, wypracowanie działań profilaktycznych, upowszechnienie wiedzy o przemocy rodzinie oraz bezpośrednia pomoc osobom doświadczającym przemocy. Zasadą nadrzędną programu jest ścisła współpraca z podmiotami świadczącymi pomoc, osobom doświadczającym przemocy. Realizacja celów nastąpi poprzez wskazanie zadań ujętych w harmonogramie działań. Sądzymy, iż realizacja poniższego programu posłuży efektywnemu wspieraniu rodzin oraz okaże się wsparciem dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Program będzie realizowany w oparciu o:

- Ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2016, poz.930 ze zm.)
- Ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 487.),
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 224)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015, poz 1390 ze zm.),
- Ustawą z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2015, poz. 2082 ze zm.)
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny na lata 2015-2017,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Gminy Rawicz na lata 2015-2020,

ANALIZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE I OBSZARY PROBLEMÓW W GMINIE RAWICZ

Analizy zjawiska przemocy w rodzinie dokonano na podstawie analizy materiałów Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejsko - Gminnego Ośrodka Wsparcia oraz danych instytucji działających w gminie. Obowiązek wspierania rodziny dotkniętej przemocą wymaga współpracy wielu służb i specjalistów. Ważną formą organizacyjną współpracy jest Zespół Interdyscyplinarny. Występowanie przemocy w rodzinie jest powodem do udzielania pomocy i wsparcia ze strony systemu pomocy społecznej.

Zgodnie z zapisem art.3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą udziela się bezpłatnej pomocy w formie:

- poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego,
- interwencji kryzysowej i wsparcia,

- ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystanie ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej,
- zapewnieniem osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- zapewnieniem osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowania wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Danych diagnozujących zjawisko przemocy w rodzinie można uzyskać z instytucji i podmiotów działających w gminie w szczególności Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Miejsko - Gminnego Ośrodka Wsparcia, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury, Sądu – Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, placówek oświatowych.

MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RAWICZU

W obszarze **pracy socjalnej** z osobami doznającymi przemocy w rodzinie ważną rolę należy przypisać pracownikom socjalnym. Najczęstszymi formami pracy pracownika socjalnego jest wsparcie psychologiczne, socjalne, edukacyjne, interwencyjne (jako reakcja na sygnały o przemoc w rodzinie), także rozwijanie u osób doznających przemocy w rodzinie zdolności i umiejętności przydatnych w radzeniu sobie z przemocą. Często do przemocy w rodzinie dochodzi pod wpływem alkoholu.

Poniższy zestawienie przedstawia pomoc przyznaną rodzinom z powodu występowania przemocy i alkoholizmu.

	2015	Do końca czerwca 2016
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu występującej przemocy w rodzinie	1	2
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu występującego alkoholizmu w rodzinie	34	31

Ważne miejsce należy również przypisać **poradnictwu specjalistycznemu** oraz działaniom Zespołu Interdyscyplinarnego.

ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Zespół Interdyscyplinarny (ZI) został powołany przez Burmistrza Gminy Rawicz w dniu 15.07.2011r. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów działających na terenie Gminy, a także specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu zapewnia Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Szczegółowe zadania Zespołu Interdyscyplinarnego to:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W roku 2015 Zespół Interdyscyplinarny spotkał się cztery razy, zaś do końca września 2016 trzy razy, w następującym składzie:

Przedstawiciel instytucji	I spotkanie		II spotkanie		III spotkanie		IV spotkanie
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015
Sąd Rejonowy w Rawiczu	1 osoba	1 osoba	1 osoba	--	--	--	1 osoba
Prokuratura Rejonowa w Rawiczu	--	--	--	1 osoba	1 osoba	1 osoba	--
Komenda Powiatowa Policji w Rawiczu	1 osoba	1 osoba	1 osoba	1 osoba	--	1 osoba	1 osoba
Pełnomocnik Burmistrza ds Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	1 osoba	1 osoba	--	1 osoba	1 osoba	1 osoba	1 osoba
Przedstawiciel oświaty	2 osoby	2 osoby	2 osoby	2 osoby	1 osoby	2 osoby	2 osoby
M-G Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawiczu	1 osoba	1 osoba	--	1 osoba	1 osoba	1 osoba	1 osoba
PCPR Rawicz	--	--	1 osoba	1 osoba	--	1 osoba	1 osoba
Przedstawiciel służby zdrowia	--	--	--	--	--	--	--

Grupy robocze

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 r. powołał XXV zaś do końca września 2016 XX grup roboczych, w skład, których wchodziłi przedstawiciele: Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Komendy Powiatowej Policji, Miejsko- Gminnego Ośrodka Wsparcia, sądu i oświaty.

2015

Nr grupy	MGOPS	KPP	Sąd	Oświata	M-G Ośrodek Wsparcia
I/2015	1 osoby	1osoba		1 osoba	1 osoba
II/2015	2 osoby	2 osoby			
III/2015	1 osoba	2 osoby			1 osoba
IV/2015	2 osoby	2 osoby		1 osoba	1 osoba
V/2015	3 osoby	2 osoby			1 osoba
VI/2015	2 osoby	2 osoby			1 osoba
VII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
VIII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
IX/2015	2 osoby	2osoby			1 osoba
X/2015	2 osoby	2 osoby			1 osoba
XI/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XIII/2015	1 osoba	1 osoba			2 osoby
XIV/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XV/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVI/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVIII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XIX/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XX/2015	2 osoby	2 osoby			1 osoba
XXI/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XXII/2015	1 osoba	1 osoba		1 osoba	1 osoba
XXIII/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XXIV/2015	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XXV/2015	1 osoba	1 osoba		1 osoba	1 osoba

Do końca września 2016

Nr grupy	MGOPS	KPP	Sąd	Oświata	M-G Ośrodek Wsparcia
I/2016	1 osoby	1osoba			1 osoba
II/2016	1 osoba	1 osoba		1 osoba	1 osoba
III/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
IV/2016	2 osoby	1 osoba	2 osoby	1 osoba	1 osoba
V/2016	2 osoby	1 osoba	1 osoba		1 osoba
VI/2016	2 osoby	2 osoby	1 osoba	2 osoby	1 osoba
VII/2016	1 osoba	1 osoba		1 osoba	1 osoba
VIII/2016	2 osoby	2 osoby			1 osoba
IX/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
X/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XI/2016	2 osoby	1 osoba			1 osoba
XII/2016	2 osoby	1 osoba		1 osoba	1 osoba
XIII/2016	1 osoba	1 osoba		1 osoba	2 osoby
XIV/2016	3 osoby	1 osoba		1 osoba	1 osoba
XV/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVI/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVII/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XVIII/2016	1 osoba	1 osoba	1 osoba		1 osoba
XIX/2016	1 osoba	1 osoba			1 osoba
XX/2016	1 osoby	1 osoby			1 osoba

W roku 2015 prace w ramach procedury " Niebieskie Karty" prowadziły także cztery Grupy Robocze powołane przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2014, a także jedna Grupa Robocza powołana w 2012 roku, w związku z tym, iż w dalszym ciągu dochodziło w rodzinach do aktów przemocy.

Procedura " Niebieskiej Karty"

Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nakłada obowiązek prowadzenia procedury „Niebieskie Karty” na przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty i służby zdrowia. Procedura wszczynana jest w sytuacji, gdy dany podmiot, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, powziął podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny.

W roku 2015 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 41 "Niebieskich Kart - A". Procedurą " Niebieska Karta " objętych zostało 32 rodzin z gminy Rawicz, w 3 rodzinach "Niebieskie Karty - A" wypełniono więcej niż jeden raz.

Niebieska Karta	Liczba kart	Karty wypełnione przez KPP Rawicz	Karty wypełnione przez MGOPS Rawicz	Karty wypełnione przez oświatę
A	41	37	4	--
C	31	--	--	--
D	20	--	--	--

W formularzach "Niebieska Karta - A", które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w 2015 roku, wskazano, że w 36 przypadkach osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie były kobiety, a w 6 przypadkach mężczyźni.

Do końca września 2016 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 28 "Niebieskich Kart – A". Procedurą " Niebieska Karta " objętych zostało 23 rodziny z gminy Rawicz, w 5 rodzinach "Niebieskie Karty - A" wypełniono więcej niż jeden raz.

Niebieska Karta	Liczba kart	Karty wypełnione przez KPP Rawicz	Karty wypełnione przez MGOPS Rawicz	Karty wypełnione przez oświatę
A	28	22	5	--
C	31	--	--	--
D	20	--	--	--

W formularzach "Niebieska Karta - A", które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego do końca września 2016 roku, wskazano, że w 20 przypadkach osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie były kobiety, a w 7 przypadkach mężczyźni.

Zakończenie procedury "Niebieska Karta"

W roku 2015 w zakończono procedurę " Niebieskiej Karty" w 16 przypadkach, dalsza praca prowadzona jest przez grupy robocze w 27 procedurach, zaś do końca września 2016 zakończono procedurę " Niebieskiej Karty" w 11 przypadkach, dalsza praca prowadzona jest przez grupy robocze w 30 procedurach.

Liczba zakończonych procedur w tym z powodu:	2015	Do końca września 2016
ustania przemocy w rodzinie	8	11
Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań	8	--
SUMA	16	11

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2015, na wniosek grup roboczych skierował 29 osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 15 przypadkach Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powiadomił prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art.207 § 1 KK w sprawie stosowania przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinach objętych procedurą " Niebieska Karta".

W jednym przypadku Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie powołał grupy roboczej i sam podjął decyzję o zamknięciu procedury, gdyż osoba co do której było podejrzenie, że stosuje przemoc zmarła.

W ramach procedury „Niebieskie Karty” do końca września 2016r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na wniosek grup roboczych skierował 23 osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

W 9 przypadkach powiadomił prokuraturę o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art.207 § 1 KK w sprawie stosowania przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinach objętych procedurą

MIEJSKO – GMINNY OŚRODEK WSPARCIA W RAWICZU

Miejsko – Gminny Ośrodek Wsparcia w Rawiczu (MGOW) Realizuje zadania w oparciu o ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę o przeciwdziałaniu narkomanii. Głównym zadaniem Ośrodka jest udzielanie pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzinom. Należy jednak podkreślić, że jedną z głównych przyczyn stosowania przemocy w rodzinie jest alkoholizm. Zależność tę potwierdzają dane Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, wobec czego zarówno sprawcy przemocy jak też ofiary korzystają z pomocy specjalistów zatrudnionych w MGOW.

W Ośrodku działa **punkt konsultacyjny**, w którym pomocy udzielają:

- **psycholog ds. rodziny** – zajmuje się udzielaniem porad rodzinnych, prowadzi terapię z osobami współuzależnionymi oraz rodzicami dzieci z problemami niedostosowania społecznego,
- **psycholog terapeuta ds. uzależnień** – zapewnia pomoc psychologiczno – terapeutyczną dla osób uzależnionych,
- **prawnik** – udziela porad prawnych w przygotowaniu wniosków alimentacyjnych i rozwodowych; prowadzi ponadto szeroko pojęte poradnictwo w zakresie przemocy w rodzinie i leczenia osób uzależnionych.

Na terenie gminy Rawicz w roku 2015 i 2016 w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oferta Punktu Konsultacyjnego w MGOW obejmowała:

1. rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta
2. prowadzenie interwencji kryzysowej
3. motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, kierowanie do specjalistycznego leczenia
4. motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia
5. udzielanie wsparcia osobom uzależnionym po zakończonym leczeniu odwykowym
6. udzielanie pomocy młodzieży upijającej się oraz ich rodzicom
7. prowadzenie konsultacji w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi
8. rozpoznawanie zjawiska przemocy, udzielanie konsultacji dla ofiar przemocy
9. gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy.

W ramach punktu konsultacyjnego udzielano porad klientom w następujących kategoriach:

2015 r.	Liczba osób	Liczba porad
1. Osobom z problemem alkoholowym	90	200
2. Dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzalżnionym i DDA)	120	250
3. Ofiarom przemocy w rodzinie	150	300
4. Sprawcom przemocy w rodzinie	5	12
Do końca września 2016		
1. Osobom z problemem alkoholowym	50	150
2. Dorosłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzalżnionym i DDA)	65	120
3. Ofiarom przemocy w rodzinie	70	135
4. Sprawcom przemocy w rodzinie	3	15

Z obserwacji i statystycznych obliczeń wynika, że z upływem lat coraz więcej osób korzysta z porad specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym. Często zdarza się, że jedna osoba przychodzi kilkakrotnie do tego samego lub różnych specjalistów.

Działalność Punktu jest szeroko propagowana w gminnych poradniach leczenia uzależnień, przychodniach zdrowia, Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, szkołach czy Policji. Ulotki i plakaty informujące o umiejscowieniu i zakresie udzielanej pomocy są stałym elementem wszelkich akcji i programów profilaktycznych mających miejsce na terenie Gminy.

W ramach działalności MGOW funkcjonuje pięć **światlic socjoterapeutycznych**, do których uczęszczają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Światlice te funkcjonują w ramach jednego z zadań zawartych w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii dla Gminy Rawicz, który to mówi o udzielaniu rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Do światlic uczęszczają dzieci z terenu miasta Rawicza. Aktualnie do funkcjonujących światlic uczęszcza około sześćdziesięcioro dzieci. Nabór do światlic prowadzony jest przy dużym współudziale pedagogów szkolnych oraz instytucji współpracujących z Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Wsparcia. Światlice działają w najbliższym środowisku lokalnym dziecka, w grupach o małej rozbieżności wiekowej (szkoła podstawowa cztery grupy i jedna grupa gimnazjalistów). Tak więc w ramach grupy zawsze zwraca się uwagę na wiek uczestników, jak również na ilość dzieci w światlicy. Przy tworzeniu zespołu, liczba dzieci w miejscowych światlicach nie przekraczała nigdy dwunastu. Ma to wpływ na jakość pracy wychowawców z wychowankami.

Miejsko - Gminny Ośrodek Wsparcia w ramach działań stosuje różne formy i metody pracy z dzieckiem dysfunkcyjnym. Tak więc cyklicznie prowadzone są zajęcia plastyczne, muzyczne, sportowe, gry i zabawy rozwojowe, organizowane są wycieczki krajoznawcze. Praca z poszczególnymi zespołami dzieci nie kończy się wraz z końcem roku szkolnego. Okres wakacji to dalszy ciąg pracy, poszczególni uczestnicy grup wiekowych zapraszani są do wzięcia udziału w spotkaniach letnich lub obozie wyjazdowym. Podczas proponowanych form wypoczynku wychowawcami są osoby pracujące z dziećmi i młodzieżą w okresie roku szkolnego. Znajomość problemów dziecka jak również i problemów jego rodziny na pewno ułatwia sposób oddziaływań. MGOW zapewnia również **terapię dla dzieci i młodzieży nieobjętych działaniem świetlicy socjoterapeutycznej**, które powinny uczestniczyć w zajęciach świetlicy. Biorą one udział w imprezach, wypoczynku letnim i zimowym.

Ośrodek prowadzi **zajęcia profilaktyczne** dla dzieci młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół średnich. Działania te pozwalają uczestnikom nabyć umiejętności chroniące przed uzależnieniami Ponadto organizowane są spotkania profilaktyczne dla rodziców. Ośrodek dofinansowuje także programy profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży, realizowane przez inne jednostki i organizacje.

PEŁNOMOCNIK BURMISTRZA DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadaniem Pełnomocnika jest prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia oraz współdziałanie w realizacji procedury „Niebieskich Kart”. Współpracuje z instytucjami i stowarzyszeniami służącymi rozwiązywaniu problemów alkoholowych, takimi jak: Poradnia Odwykowa, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy czy Stowarzyszenie „Zgoda na Trzeźwość”.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku 2015 Komisja skierowała zaproszenie do rozmowy do 87 osób z problemem alkoholowym, prowadziła także 29 postępowań zmierzających do wydania orzeczenia o zobowiązaniu do podjęcia leczenia w zakładzie leczenia odwykowego. Do końca września 2016 Komisja zaprosiła na posiedzenie 112 osób oraz złożyła 20 wniosków do Sądu o orzeczenie zobowiązania do podjęcia leczenia.

Skalę zjawiska przemocy w rodzinie odzwierciedlają dane **SĄDU REJONOWEGO W RAWICZU**.

Za przestępstwo z art. 207& 1 kk skazano w:

- 2015r. 4 osoby,
- do końca września 2016r. 4 osoby

Dozorem kuratora objęto w:

- 2015r. 12 osób skazanych,
- do końca września 2016r. 9 osób skazanych.

KOMENDA POWIATOWA POLICJI W RAWICZU

Istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie odgrywa Komenda Powiatowa Policji w Rawiczu.

Wg danych KPP w Rawiczu w związku z przemocą prowadzono w:

- 2015r. 67 postępowań
- do końca września 2016r. 50 postępowań

Ponadto wszczęto procedurę „Niebieskich Kart” w:

- 2015r. 34 przypadkach
- do końca września 2016r. 24 przypadkach

Policjanci KPP przeprowadzili w 2015r. - 143 interwencji domowych (w tym 34 dotyczących przemocy w rodzinie). Do końca września 2016r. przeprowadzono 101 interwencji domowych (w tym 24 dotyczyło przemocy w rodzinie). Liczba pokrzywdzonych osób w wyniku przemocy domowej wynosiła: w 2015r. – 57 osób, natomiast do końca września 2016r. - 30. Spośród sprawców przemocy domowej w 2015r. 31 osób, a do końca września 2016r. – 19 osób znajdowało się pod wpływem alkoholu.

KPP prowadzi działania na rzecz rozwiązywania problemów dzieci krzywdzonych. m.in w zakresie:

- prawa dziecka do wychowania w rodzinie,
- ochrony dziecka przed przestępstwami i zjawiskami patologicznymi,
- ochrony dziecka przed przestępczym działaniem ze strony osób dorosłych

Zadania te są realizowane poprzez interwencje i wdrażanie procedury „Niebieska Karta”, obejmującej ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

PROKURATURA REJONOWA W RAWICZU

Postępowania z art.207 & 1 kk	2015	Do końca września 2016
Odmowa wszczęcia postępowania	31	16
umorzenie postępowania	7	4
skierowanie aktu oskarżenia	Skierowano 9 aktów oskarżenia oraz 3 wnioski o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego na zasadach art. 335§1 kpk	Skierowano 11 aktów oskarżenia oraz 7 wniosków o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego na zasadach art. 335§1 kpk
Liczba postępowań prowadzonych ogółem:	52	39

Ponadto w 2015 roku zastosowano 1 środek w postaci dozoru Policji z nakazem opuszczenia lokalu, zaś do końca września 2016 zastosowano 3 takie środki.

OŚRODEK INTERWENCJI KRYZYSOWEJ PRZY PLACÓWCE OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZEJ „MAŁY DWOREK” W ŁASZCZYNIE

Do zadań Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) należy:

- udzielenie schronienia i wyżywienia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- udzielenie natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej,
- prowadzenie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego oraz socjalnego.

Ośrodek podejmuje wszelkie działania we współpracy z PCPR, MG OPS, Policją, Sądem, instytucjami oświatowymi oraz organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia osobom oraz rodzinom dotkniętym przemocą niezbędnej pomocy.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Łaszczynie w 2015r. przebywało 6 osób w tym 4 dzieci – były to osoby spoza Gminy Rawicz. W roku 2016 nie odnotowano umieszczenia w OIK.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W RAWICZU

Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie (PCPR) realizuje Program Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2016. W ramach tego programu działa m.in. **Powiatowy Zespół Konsultacyjny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, którego celem jest:

- integracja i koordynacja służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz ofiar przemocy na terenie powiatu rawickiego,

- ustalenie wspólnych standardów działania Zespołów Interdyscyplinarnych,
- organizowanie wspólnych kampanii o zasięgu powiatowym,
- monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie i sporządzanie corocznych raportów diagnozujących,
- zbieranie i zarządzanie danymi na temat zjawiska przemocy w powiecie rawickim,
- współpraca interdyscyplinarna i szkolenia specjalistów.

W Powiecie Rawickim funkcjonuje zarówno instytucjonalna jak i rodzinna piecza zastępcza. W rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2013-2015 opieką objętych było średnio 100 wychowanków rocznie. Obecnie w zasobach rodzinnej pieczy zastępczej PCPR nie posiada pogotowia rodzinnego. (patrz Tabela)

Tabela. RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA W POWIECIE RAWICKIM W LATACH 2013-2015

Typ rodzin zastępczych	2013		2014		2015	
	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci	liczba rodzin	liczba dzieci
rodziny spokrewnione	27	48	24	40	26	44
rodziny niezawodowe	20	26	20	30	20	25
Rodziny zawodowe	3	14	3	14	3	12
pogotowia rodzinne	2	10	2	5	2	5
rodzinne domy dziecka	1	8	1	8	1	9
OGÓŁEM:	53	106	50	97	52	95

W Powiecie Rawickim funkcjonuje również całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Mały Dworek” w Łaszczynie, która dysponuje 30 miejscami. Do placówki kierowane są dzieci zarówno z powiatu rawickiego jak i innych powiatów.

W sytuacjach interwencyjnych i/lub braku miejsc w lokalnym systemie pieczy zastępczej, małoletni z terenu Powiatu Rawickiego zostają umieszczani również w ościennych powiatach.

W roku 2015r. nie odnotowano umieszczenia małoletnich w rodzinnej pieczy zastępczej w związku z występowaniem przemocy w rodzinie, natomiast w roku 2016 umieszczono z tego powodu

interwencyjnie czworo dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu od 2013 r. realizuje program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie program obejmuje 60 godzin zajęć grupowych, natomiast do ukończenia programu wymagana jest obecność na zajęciach w 80% .

Dane statystyczne za okres 2013-2015 wskazują, że średnio 30% uczestników otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu programu w wymaganym zakresie. W roku 2016 nie utworzono grupy z powodu zbyt małej ilości skierowanych osób do programu.

PROGRAM KOREKCYJNO - EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC	2013	2014	2015
Liczba zgłoszonych osób do udziału w programie	16	10	11
W tym:			
skierowane przez Sąd	14	8	9
skierowane przez Zespoły Interdyscyplinarne	2	1	2
Liczba osób zakwalifikowanych do udziału	12	9	8
Liczba osób, które ukończyły program w wymaganym wymiarze	5	3	3

PLACÓWKI OŚWIATOWE

Na terenie Gminy Rawicz funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- cztery przedszkola publiczne (Przedszkole nr 1 im. Akademia Króla Stasia, Przedszkole nr 3 im. Krasnala Hałabały, Przedszkole nr 5 „Pod Grzybkiem” oraz Przedszkole nr 6 im. Przyjaciół Kubusia Puchatka), których sieć uzupełniają niepubliczne placówki wychowania przedszkolnego,
- osiem publicznych szkół podstawowych z oddziałami przedszkolnymi, w tym trzy na wsi (Szkoła Podstawowa nr 1 im. A. Mickiewicza, Szkoła Podstawowa nr 3 im. K. Makuszyńskiego, Szkoła Podstawowa nr 4 im. W. Broniewskiego, Szkoła Podstawowa nr 5 im. K. Kurpińskiego, Szkoła Podstawowa nr 6 im. J. Korczaka, Szkoła Podstawowa w Masłowie, Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Zielonej Wsi oraz Szkoła Podstawowa w Słupi Kapitulnej),

- dwa publiczne gimnazja, w tym jedno na wsi (Gimnazjum nr 1 im. H. Sienkiewicza oraz Gimnazjum im. A. O. Przyjmy – Przyjemskiego w Sierakowie),
- jedną publiczną szkołę ponadgimnazjalną (I Liceum Ogólnokształcące im. J. Dąbrowskiego),
- Zespół Szkół im. Jana Pawła II (kształcenie specjalne).

Placówki oświatowe zapewniają organizację wychowania, nauczania i opieki, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. W działalności oświatowej ważnym obszarem wsparcia dziecka i rodziny jest **pomoc psychologiczno – pedagogiczna**, udzielana i organizowana dla uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli.

W szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzona profilaktyka i postępowanie w zakresie przemocy w rodzinie obejmuje:

- program wychowawczy poruszający problematykę przemocy w rodzinie. Nauczyciele prowadzą lekcje wychowawcze na ten temat w klasach,
- zajęcia z pedagogiem poruszające problematykę przemocy, jak sobie radzić, co robić gdy jest przemoc w rodzinie- zajęcia dostosowane do wieku dziecka,
- zajęcia warsztatowe dla dzieci, związane z programem profilaktyki realizowanym we współpracy z MGOW, dotyczące przemocy w rodzinie – świetlice socjoterapeutyczne,
- zajęcia z psychologiem z PPP dla uczniów, dotyczące radzenia sobie w sytuacjach trudnych w tym przemocowych,
- rozmowy z nauczycielami na zespołach jak należy postępować, gdy mają sygnały od dzieci lub rodziców, że jest przemoc w rodzinie.
- bezpośrednie rozmowy z rodzicami lub dziećmi, gdy istnieje podejrzenie, iż jest przemoc w rodzinie,
- zawiadamianie kuratora rodzinnego lub sądu o zgłoszonej przez rodzica przemocy w rodzinie,
- instruowanie rodzin, gdzie mogą uzyskać pomoc, wskazanie instytucji, informowanie o przyjęciach psychologa, prawnika, udzieleniu wsparcia finansowego,
- wydawanie opinii do PCPR-u, MGOPS-u, Sądu o funkcjonowaniu dziecka w szkole,
- otaczanie dzieci szczególną opieką ze strony wychowawcy i pedagoga, psychologa,
- realizację działań programowych dotyczących agresji i przemocy zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki oraz Wewnątrz szkolnym Programie Przeciwdziałania Przemocy i Agresji. Zajęcia prowadzą wychowawcy, pedagog, psycholog szkolny,
- otaczanie dzieci po doświadczeniach kryzysowych lub traumatycznych szczególną opieką psychologiczno - pedagogiczną w formie konsultacji z pedagogiem/psychologiem szkolnym. Konsultacjami objęci są także rodzice,
- zakładanie „Niebieskich Kart”, nawiązanie współpracy z MGOPS oraz Zespołem

Interdyscyplinarnym. Organizowanie wsparcia dla dziecka, udzielanie terapii psychologicznej, pomoc materialna (odzież, środki czystości, żywność), nawiązanie współpracy z Sądem Rodzinnym w Rawiczu w celu wymiany informacji dotyczącej rodziny dotkniętej przemocą, organizowanie Zespołu do Spraw Oceny Sytuacji Dziecka, w którym uczestniczą zainteresowane osoby.

PLACÓWKI OPIEKI MEDYCZNEJ

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacji Medycznej i Ośrodek Osób Niepełnosprawnych (SP ZOZ CRM i OON)
- Szpital Powiatowy w Rawiczu Sp. z o.o.
- NZOZ Przychodnia Lekarska „RAWMED” Sp. zo.o.
- NZOZ Centrum Usług Medycznych Center – Med
- Centrum Pielęgniarsko - Opiekuńcze

Świadczą usługi z zakresu **podstawowej opieki zdrowotnej** także w **specjalistycznych Poradniach**, m.in. Leczenia Uzależnień, Logopedycznej, Zdrowia Psychicznego. Ponadto lekarze pierwszego kontaktu uczestniczą w rozpoznawaniu zjawiska przemocy w rodzinie, interweniują oraz udzielają pomocy i niezbędnych świadczeń medycznych wobec ofiar przemocy i osób znajdujących się w kryzysie.

Od stycznia 2012r. w Centrum Pielęgniarsko - Opiekuńczym działa **Poradnia Leczenia Uzależnień** oraz **Oddział Dzienny Uzależnienia od Alkoholu**, które świadczą bezpłatną pomoc psychoterapeutyczną w ramach umowy z NFZ dla dorosłych osób uzależnionych m.in. od alkoholu, hazardu, substancji psychoaktywnych czy nikotyny, a także dla członków rodzin osób uzależnionych. Można tutaj skorzystać z terapii indywidualnej oraz grupowej, prowadzonej w ramach profesjonalnych programów terapeutycznych dostosowanych do indywidualnych potrzeb każdego pacjenta.

CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w Gminie Rawicz.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
2. Podnoszenie wrażliwości i świadomości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
4. Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
5. Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie

ZADANIA PROGRAMU:

CEL 1.

Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie

- organizowanie posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego
- tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach
- realizacja procedury „Niebieska Karta”

CEL 2.

Podnoszenie wrażliwości i świadomości społecznej wobec przemocy w rodzinie

- działania informacyjne i edukacyjne, skierowane do ogółu społeczeństwa oraz ofiar przemocy i osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy, m.in.

1. kampania informacyjna w mediach

2. plakaty

3. ulotki

4. broszury

5. pogadanki itp.

- organizacja konkursu (np. plastycznego, literackiego, muzycznego dot. tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie)
- realizacja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych w podległych placówkach
- szkolenia nastawione na podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców

CEL 3.

Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie

- organizacja szkoleń, warsztatów
- spotkania zespołów interdyscyplinarnych z różnych gmin celem wymiany doświadczeń

CEL 4.

Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

- wczesne rozpoznanie, diagnozowanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy
- poradnictwo
- wsparcie, zwłaszcza psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne
- interwencja kryzysowa opiekuńcza i terapeutyczna
- zapewnienie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy i natychmiastowej pomocy

CEL 5.

Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie

- działania pouczające i izolujące
- działania korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy prowadzone przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.

Rodziny z Gminy Rawicz mogą otrzymać wsparcie poprzez działania:

- instytucji i organizacji działających na rzecz rodziny,
- placówek wsparcia w formie opiekuńczej i specjalistycznej (świetlice szkolne i socjoterapeutyczne),

Zakładane rezultaty realizacji Programu:

- zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- zwiększenie dostępu do informacji i wzrost świadomości środowiska lokalnego w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości wsparcia rodziny w tym zakresie.

HARMONORGAM DZIAŁAŃ:

Cel 1.		
<u>Integrowanie i koordynowanie działań podmiotów funkcjonujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie</u>		
Zadania	Realizatorzy/Współrealizatorzy	Wskaźniki realizacji
Organizowanie posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny / MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne, PCPR	Liczba posiedzeń Zespołu
Tworzenie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne, PCPR	Liczba posiedzeń grup roboczych Zespołu

Realizacja procedury „Niebieska Karta”	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne, PCPR	Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart”; Liczba zamkniętych procedur „Niebieskich Kart”
--	---	---

Spodziewane efekty:

Zacieśnienie współpracy służb społecznych oraz instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy.

Cel 2.

Podnoszenie wrażliwości i świadomości społecznej wobec przemocy w rodzinie

Zadania	Realizatorzy/Współrealizatorzy	Wskaźniki realizacji
Działania informacyjne i edukacyjne, skierowane do ogółu społeczeństwa oraz ofiar przemocy i osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy, m.in. kampania informacyjna w mediach plakaty, ulotki, broszury, pogadanki itp.	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne, PCPR, Gmina Rawicz, lokalne media	Liczba artykułów prasowych, Liczba wydanych ulotek, broszur, rozprowadzonych plakatów. Liczba przeprowadzonych pogadanek Liczba zaangażowanych partnerów Programu
Organizacja konkursu (np. plastycznego, literackiego, muzycznego dot. tematyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	MGOW, Pełnomocnik Burmistrza ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi, placówki oświatowe	Liczba dzieci, biorących udział w konkursie, Liczba przeprowadzonych konkursów
Realizacja programów profilaktycznych i psychoedukacyjnych w podległych placówkach	MGOW, świetlice socjoterapeutyczne, placówki oświatowe	Liczba osób objętych programami profilaktycznymi Liczba osób objętych programami psychoedukacyjnymi

Szkolenia nastawione na podnoszenie umiejętności wychowawczych rodziców	MG OPS, MG OW, placówki oświatowe /PCPR przy współpracy z PPP w Rawiczu	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba uczestników szkoleń
Debata społeczna, konferencja,	MGOPS, Policja	Liczba przeprowadzonych debat, konferencji Liczba uczestników konferencji, debat

Spodziewane efekty:

Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Zmiana postaw wobec przemocy w rodzinie. Podniesienie wiedzy i umiejętności w zakresie wypełniania funkcji wychowawczej w rodzinie.

Cel 3.

Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie

Zadania	Realizatorzy/Współrealizatorzy	Wskaźniki realizacji
Organizacja szkoleń, warsztatów	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne	Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów Liczba uczestników szkoleń, warsztatów
Spotkania zespołów interdyscyplinarnych z różnych gmin celem wymiany doświadczeń	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW	Liczba przeprowadzonych spotkań

Spodziewane efekty:

Poszerzenie wiedzy i umiejętności w zakresie realizacji zadań związanych ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. Uściślenie współpracy z osobami profesjonalnie pomagającymi ofiarom i sprawcom przemocy.

Cel 4.**Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie**

Zadania	Realizatorzy/Współrealizatorzy	Wskaźniki realizacji
Wczesne rozpoznanie, diagnozowanie i reagowanie na sytuacje, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy	MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne	Liczba udzielonych porad, konsultacji, praca socjalna
Poradnictwo	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW, placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia, organizacje społeczne	Liczba udzielonych porad i konsultacji Liczba rodzin objętych poradnictwem
Wsparcie, zwłaszcza psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW (w tym świetlice socjoterapeutyczne), placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura, placówki służby zdrowia	Liczba działających świetlic Liczba dzieci objętych wsparciem świetlic Liczba rodzin objętych wsparciem
Interwencja kryzysowa opiekuńcza i terapeutyczna	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, MGOW (w tym świetlice socjoterapeutyczne), placówki oświatowe, kuratorzy sądowi, Policja, Prokuratura	Liczba rodzin objętych wsparciem
Zapewnienie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy i natychmiastowej pomocy	Zespół Interdyscyplinarny/ MGOPS, Policja, Prokuratura, Ośrodek Interwencji Kryzysowej	Liczba osób/rodzin wymagających wsparcia w postaci schronienia

Spodziewane efekty:

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa ofiarom przemocy. Profilaktyka i zapewnienia wszechstronnego wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą. Spadek liczby rodzin, w których podejmowane są wielokrotne interwencje policji i służb zajmujących się przemocą w rodzinie.

Cel 5.**Oddziaływania na sprawców przemocy w rodzinie**

Zadania	Realizatorzy/Współrealizatorzy	Wskaźniki realizacji
Działania pouczające i izolujące	MGOPS, MGOW/Punkty konsultacyjne przy MG OPS i MG OW, organizacje kościelne	Liczba rodzin korzystających z punktów i pracy socjalnej
Działania korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy prowadzone przy współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu.	Zespół Interdyscyplinarny, MGOPS/PCPR	Liczba sprawców przemocy objętych wsparciem

Spodziewane efekty:

Zapewnienie profesjonalnego wsparcia sprawcom przemocy w rodzinie.

Realizacja wytyczonych w harmonogramie celów i zadań ma charakter ciągły.

Program i harmonogram działań ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

REALIZATORZY PROGRAMU

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Rawicz jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rawiczu. Koordynatorem ds. wdrożenia Programu na lata 2017-2020 jest Dyrektor MGOPS w Rawiczu. Do niego też należy koordynowanie i organizowanie działań w ramach programu. Realizacja programu będzie się odbywać na zasadach współpracy pomiędzy:

- 1. Gminą Rawicz**, ul. Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz,
- 2. Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rawiczu**, ul. Gen. Grota Roweckiego 4a, 63-900 Rawicz,
- 3. Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rawiczu**, ul. Piłsudskiego 21, 63-900 Rawicz,
- 4. Sądem Rejonowym w Rawiczu**, ul. Ignacego Buszy 1, 63-900 Rawicz,
- 5. Prokuraturą Rejonową w Rawiczu**, ul. Piłsudskiego 19, 63-900 Rawicz,
- 6. Komendą Powiatową Policji w Rawiczu**, ul. Sienkiewicza 23, 63-900 Rawicz,
- 7. Szpitalem Powiatowym Sp. z o.o. w Rawiczu**, ul. Gen. Grota Roweckiego 6, 63-900 Rawicz,
- 8. Centrum Usług Medycznych Center-Med w Rawiczu**, ul. 11 Listopada 1, 63-900 Rawicz,
- 9. NZOZ Przychodnię Lekarską „RAWMED” Sp. z o.o. w Rawiczu**, ul. Piłsudskiego 3, 63-900 Rawicz,
- 10. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Rawiczu**, ul. Dworcowa 1, 63-900 Rawicz,
- 11. Powiatowym Urzędem Pracy w Rawiczu**, ul. Kamińskiego 19a, 63-900 Rawicz,
- 12. Poradnia Psychologiczno -Pedagogiczną w Rawiczu**, ul. Gen. Grota Roweckiego 9e, 63-900 Rawicz,
- 13. Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu** ul. Gen. Grota Roweckiego 6, 63-900 Rawicz,
- 14. I Liceum Ogólnokształcącym im. Jarosława Dąbrowskiego w Rawiczu**, ul. Wały Jarosława Dąbrowskiego 29, 63-900 Rawicz,
- 16. Zespołem Szkół Zawodowych im. Stefana Bobrowskiego w Rawiczu**, ul. Gen. Hallera 12, 63-900 Rawicz,
- 17. Gimnazjum w Sierakowie im. Adama Olbrachta Przyjmy Przyjemskiego w Rawiczu**, ul. Przyjemskiego 35, 63-900 Rawicz,
- 18. Szkołą Podstawową Nr 1 im. Adama Mickiewicza w Rawiczu**, ul. Mickiewicz 16, 63-900 Rawicz,

- 19. Szkołą Podstawową Nr 3 w Rawiczu** ul. Wały Jarosława Dąbrowskiego 1, 63-900 Rawicz,
- 20. Szkołą Podstawową Nr 4 im. Władysława Broniewskiego w Rawiczu** ul. Broniewskiego 5, 63-900 Rawicz,
- 21. Szkołą Podstawową Nr 5 im. Karola Kurpińskiego w Rawiczu** ul. Szkolna 3, 63-900 Rawicz,
- 22. Szkołą Podstawową im. Powstańców Wielkopolskich w Zielonej Wsi**, 63-900 Rawicz,
- 23. Szkołą Podstawową w Słupi Kapitulnej**, Słupia Kapitulna 117, 63-900 Rawicz,
- 24. Szkołą Podstawową w Masłowie**, ul. Śląska 58, 63-900 Rawicz.
- 25. Gimnazjum Nr 1 w Rawiczu**, ul. Szarych Szeregów 3, 63-900 Rawicz.
- 26. Miejsko – Gminnym Ośrodkiem Wsparcia**, ul. Grota Roweckiego 9, 63-900 Rawicz
- 27. Centrum Pielęgniarsko – Opiekuńczym Jolanta Aleksanderek** ul. Grota Roweckiego 9k, 63-900 Rawicz
- 28. Szkołą Podstawową nr 6 im. J. Korczaka w Rawiczu** ul. Wały J. Dąbrowskiego 33, 63-900 Rawicz
- 29. Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Łaszczyńcu**, 63-900 Rawicz

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie realizacji programu odbywać się będzie ze środków:

- będących w dyspozycji realizatorów Programu,
- pozyskiwanych z funduszy UE,
- pozyskiwanych z programów rządowych,
- innych źródeł zewnętrznych.

SPOSÓB MONITOROWANIA PROGRAMU

Monitorowanie Programu odbywać się będzie corocznie w oparciu o sprawozdanie Zespołu Interdyscyplinarnego. W zależności od stopnia realizacji będzie podlegał zmianom.

Monitoring będzie polegał na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań. Pozwoli to na zidentyfikowaniu i rozwiązywaniu problemów, które pojawiają się podczas wdrażania Programu.

Ewaluacji podlegają:

- analiza ilościowa wskaźników,
- stopień realizacji celów,

Ponadto zgodnie w przepisami ustawy z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015, poz 1390 ze zm.), informacja o stopniu realizacji Programu corocznie będzie składana Radzie Miejskiej Gminy Rawicz w sprawozdaniu z zakresu działalności MGOPS w Rawiczu.